

11.07.2013

Austatud Ivar Sikk, Kadri Tali,

ETTEPANEKUD STRUKTUURVAHENDITE PLANEERIMISEKS SEoses NOORTE TÖÖPUUDUSE VÄHENDAMISEGA

Kui senises avalikus retoorikas on vahendite planeerimisel olnud prioriteetseks sihtrühmaks noored, siis kirja jõudnus see ei väljendu. Jättes kõrvale mõned positiivsed erandid ja formaalhariduse, ei ole noortele piisavalt vajalikke vahendeid planeeritud.

Äärmiselt oluline on eesmärkide saavutamiseks piisavate vahenditega rahastada noorte tööturule integreerimise prioriteedi meetmeid. Meie hinnangul tuleb uuel perioodil noorte tööpuuduse vähendamiseks ja ennetamiseks läbi noorsootöö investeerida ESFist 35 miljoni euroga ehk 5 miljonit eurot aastas.

Sellisel juhul tekib realistlik võimalus saavutamaks konkurentsivõime kava ja Euroopa tasandil kokku lepitud noorte tööpuuduse vähendamise eesmärgid.

Tegemist on mitte ainult ENLi, vaid ka Eesti Üliõpilaskondade Liidu ja Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse seisukohaga. Väiksema rahastuse korral kannatavad just tööpuudust ennetavad ja pikas perspektiivis suurema mõjuga tegevused – me jääme tegelema ainult praeguste NEET noortega, mis pole jätkusuutlik.

Lisaks noorsootööl kuuluvad antud prioriteedi alla ka karjääriteenused. Karjääriteenuste rahastamisel tuleb lähtuda Karjääriteenuste kontseptsiooni 2013 – 2020 rakenduskavast, mis on ENLi, Kaubandus-Tööstuskoja, HTMi ja paljude teiste organisatsioonide koostöös koostatud ja kinnitatud.

Soovime Teiega esimesel võimalusel kohtuda ja saada tagasisidet esitatud ettepanekutele.

Lisast leiame detailsed ettepanekud rakenduskavasse. Ka meie poolt enne jaanipäeva leitud ettepanekud kinnitasid kahtlust, et noorte prioriteetidele ei ole väljaspool formaalharidust tähelepanu pööratud.

Loodame, et leiame koostöös Teiega kiired ja sobivad lahendused.

Lugupidamisega,

Mailis Ostra

Juhatuse esimees

Kirja koostas: Edvard Ljulko, edvard@enl.ee, +372 5647 3038

Lisa 1. Eesti Noorteühenduste Liidu ettepanekud rakenduskavasse

Antud ettepanekud ühtivad enne jaanipäeva saadetud mitteametlike ettepanekutega v.a. kõige viimane, kus teeme ettepaneku lisada lk 42 „virtuaalse noorteinfo“ asemel lihtsalt „noorteinfo“.

Muudatus	Põhjendus
<p>Lisada 10 temaatilisele alaeasmärgile (lk 19-20), et vahendite planeerimisel lähtutakse lisaks Elukestva õppe strateegiale ka Noortevaldkonna arengukavast (need kaks eraldati valitsuse otsusega detsembris).</p>	<p>Haridus ja valmisolek elukestvaks õppeks saab tekkida ainult erinevate formaalsete ja mitteformaalsete kogemuste (nt huvitegevus ja -haridus) koosmõjus. Need kuuluvad Noortevaldkonna arengukavasse.</p> <p>Ilmselt jäi Noortevaldkonna arengukava mainimata kiirustamisest, sest riiklike arenguvajaduste ja väljakutsete veerus räägitakse paljudest probleemidest, mille lahendusteed tulevad noortevaldkonna arengukavasse:</p> <p><i>"Suurenemas [on] nende noorte arv (ja nende noorte osakaal, kes elavad suhtelises vaesuses), kes ei saa erinevatel põhjustel osa võimalustest, mida pakub noorsootöö (huviharidus, noortekeskused ja noorteühingud) –omandada eluks ja isiksuse arenguks vajalikke teadmisi ning oskusi väljaspool kooli."</i></p>
<p>Lisada 11 temaatilise eesmärgi (lk 23) juurde, et planeerimisel lähtutakse ka Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsioonist.</p>	<p>Temaatilise eesmärgi taga on meie riiklik arenguvajadus, et poliitikakujundamise protsessi teostataks "terviklikult, kaasavamalt ja teadmispõhisemalt". Teema valdkondlike arengukavade veerus märgitakse sellega seoses ära ka OECD raporti tegevuskava.</p> <p>Oleme siin ja ka laiemalt mures, et liiga vähe nähakse riigi partnerina võimekaid ja avalikes huvides tegutsevaid kodanikeühendusi.</p> <p>Selline (terviklik, kaasav, teadmispõhine) poliitikakujundamine on ainult saavutatav riigiasutuste ning võimekate avalikes huvides tegutsevate kodanikeühenduste koostöös. Näiteks peaks õigusaktide mõjuhindamise arendamise võimekuse arendamine olema suunatud lisaks ministeeriumitele ka katuseorganisatsioonidele, kes on igapäevaselt poliitika</p>

	<p>kujundamise kaasatud ning suudavad anda väikeste ressurssidega anda väärtuslikku teadmispõhist sisendit.</p> <p>Nõustume eelhindajatega, et eriti tuleb tähelepanu pöörata valdkondade vahelistele teemadele. Üheks selliseks on OECD raporti järgi ka noortepoliitika (youth affairs). Värskes Riigikogu Toimetistes on artikkel just koostööst ja kaasamisest noortepoliitikas:</p> <p>http://www.riigikogu.ee/rito/index.php?id=16413</p>
<p>Lk 41</p> <p>"NEET noorte ülesleidmisele ja motiveerimisele".</p> <p>Asendada sõna „motiveerimisele“ sõnaga „toetamisele“ või kui see ei sobi, siis sõnaga „abistamisele.“</p>	<p>Pikaajalise töötusega kaasneb palju rohkem psühholoogilisi ning konkurentsivõime probleeme kui ainult "motivatsioonipuudus".</p> <p>Ainult "motiveerimisest" rääkimine on liiga lihtsustav ning eksitav ja Noortevaldkonna arengukava planeeritavad meetmed vaatavadki probleemi palju laiemalt. Vt ka järgmist punkti.</p>
<p>Lk 41</p> <p>Lisada tumedas kirjas tekst:</p> <p>„Eelistatakse projekte, mis on suunatud noorte hõive suurendamisele, struktuursete takistuste ületamisele ning indiviidi iseseisvumisele kaasa aitamisele.“</p>	<p>Noorte tööhõive meetmete planeerimisel on kaks väga suurt ohtu, mille me võime enda planeerimis-süsteemiga luua.</p> <p>„Suuri numbreid“ taga ajades võib pühendada liiga palju ressursi lihtsamini tööle saadavate noorte tööle abistamisele. Ressursid peaksid keskenduma eelkõige ikka neile, kes struktuursete põhjuste tõttu omal jõul tööle ei saa.</p> <p>Teiseks on oluline, et meetmed aitaksid sisuliselt kaasa noore iseseisvumisele (et mõju oleks pikaajaline, mitte lühike). See kui keegi „saab tööle“, aga järgmine kord „tööta jäädes“ jälle programmi sihtgrupiks saab, ei ole jätkusuutlik lahendus. Vaja on sisulist muutust inimese võimalustes, võimekuses ja käitumises.</p> <p>Neid kahte põhimõtet oleks tõhususe huvides oluline läbivalt jälgida.</p>

Lk 42	Äärmiselt vajalikuks peame noorteinfo sh virtuaalse noorteinfo lisamist siia loetelusse, sest informeerituse erinevus on üks struktuurseid probleeme, mille tõttu NEET noorte ei jõua neile mõeldud teenustesse.
Täiendada loetelu: „Pakutakse karjäärinõustamist ja õppetuge, ...	Nad lihtsalt ei tea neist. Seda võib kirjeldada teises reaalsuses elamisena.
võimalusi töötuna registreeritud noortele.“	Noorteinfos on vaja arenguhüpet ning sellest sõltub otseselt ka teiste planeeritud teenuste õnnestumine ja tõhusus. Sellega on nõus tegelikult kõik valdkonnas tegutsevad organisatsioonid ja ka HTM.
Lisada loetelusse: noorteinfo	

<p>Lk 44</p> <p>Lisada tumedas kirjas tekst:</p> <p>„Oodatavate tulemustena paranevad õpitulemused, väheneb väljalangevus, õppemeetodid ja eesmärgipärane huvitegevus</p> <p>toetavad noorte isikukesksust, loovust ja innovaatsilisust.“</p>	<p>Nimetatud eesmärkide saavutamisel on väga oluline roll lisaks tundides kasutatavatele õppemeetoditele ka koolis toimival eesmärgistatud huvitegevusel, millel on oluline roll õppekava üldeesmärkide saavutamisel ja läbivates teemades.</p> <p>Järgmine lause toobki tegelikult kohe esile, et lisaks õpetajatele investeeritakse järgmisel perioodil ka tugispetsialistide ja noorsootöötajate (sh huvijuhtide) kvalifikatsiooni tõstmisesse.</p> <p>Seda tuleks jälgida läbivalt.</p>
--	---